

ระเบียบกรมธนารักษ์

ว่าด้วยหลักเกณฑ์ในการขอจัดทำเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกและเหรียญที่ระลึก

พ.ศ. ๒๕๖๕

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบกรมธนารักษ์ว่าด้วยหลักเกณฑ์ในการจัดทำเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกและเหรียญที่ระลึก พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อให้การพิจารณาจัดทำเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกและเหรียญที่ระลึกเป็นไปด้วยความคล่องตัว ถูกต้อง มีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ของทางราชการ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ อธิบดีกรมธนารักษ์ จึงกำหนดระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมธนารักษ์ว่าด้วยหลักเกณฑ์ในการขอจัดทำเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกและเหรียญที่ระลึก พ.ศ. ๒๕๖๕”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกรมธนารักษ์ว่าด้วยหลักเกณฑ์ในการจัดทำเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกและเหรียญที่ระลึก พ.ศ. ๒๕๔๒

ข้อ ๔ ในกรณีที่มีปัญหาหรือไม่อาจปฏิบัติตามระเบียบนี้ หรือกรณีที่ไม่มีกำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้อธิบดีกรมธนารักษ์วินิจฉัยชี้ขาด หรือพิจารณาสั่งการ

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายถึง ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน องค์การอิสระ องค์การตามรัฐธรรมนูญ หน่วยธุรการของศาล มหาวิทยาลัย ในกำกับของรัฐ หน่วยงานสังกัดรัฐสภาหรือในกำกับของรัฐสภา หน่วยงานอิสระของรัฐ และทุนหมุนเวียน ที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารทุนหมุนเวียน

“เอกชน” หมายถึง บุคคลที่มีใช้หน่วยงานของรัฐ

“เหรียญกษาปณ์ที่ระลึก” หมายถึง เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกที่จัดทำและนำออกใช้ตามกฎหมายว่าด้วยเงินตราเพื่อเป็นที่ระลึกในโอกาสสำคัญต่าง ๆ

“เหรียญที่ระลึก” หมายถึง เหรียญที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นที่ระลึกในโอกาสต่าง ๆ ซึ่งไม่ใช่เงินตรา และไม่มีราคาหน้าเหรียญ

ข้อ ๖ หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่ขอจัดทำเหรียญจะต้องแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับเหรียญที่ต้องการผลิต เช่น ชนิดโลหะ ขนาด น้ำหนัก จำนวนผลิต เป็นต้น

ข้อ ๗ รูปแบบเหรียญที่ขอจัดทำจะต้องมีพระบรมรูปของพระมหากษัตริย์ หรือพระรูปของสมเด็จพระบรมราชินี หรือพระบรมวงศานุวงศ์ตั้งแต่ชั้นพระองค์เจ้าขึ้นไป หรือพระราชลัญจกร

หรืออักษรพระปรมาภิไธย หรืออักษรพระนามาภิไธย หรืออักษรพระนาม หรือตราประจำราชวงศ์ หรือเครื่องหมายอย่างอื่นซึ่งมีความหมายทำนองเดียวกันเพียงด้านเดียว

ข้อ ๘ ผู้อำนวยการกองกษาปณ์และผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงานเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของตน

หมวด ๑

เหรียญกษาปณ์ที่ระลึก

ข้อ ๙ โอกาสในการขอจัดทำเหรียญกษาปณ์ที่ระลึก

(๑) ในโอกาสสำคัญเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ สมเด็จพระบรมราชินี หรือพระบรมวงศานุวงศ์ ตั้งแต่ชั้นพระองค์เจ้าขึ้นไป เพื่อเทิดพระเกียรติ เผยแพร่พระเกียรติคุณ และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ พระกรุณาธิคุณ และพระกรุณา

(๒) ในโอกาสสำคัญระดับประเทศ เพื่อเป็นที่ระลึก และเผยแพร่ชื่อเสียงของประเทศ

(๓) ในโอกาสครบรอบปีแห่งการสถาปนาหน่วยงานของรัฐ เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระมหากษัตริย์ สมเด็จพระบรมราชินี หรือพระบรมวงศานุวงศ์ ตั้งแต่ชั้นพระองค์เจ้าขึ้นไป ผู้ทรงสถาปนาหน่วยงานนั้น ๆ โดยในการขอจัดทำเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกของหน่วยงานของรัฐที่จะขอจัดทำในครั้งแรกจะต้องมีการสถาปนาหน่วยงานของรัฐนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒๕ ปี

(๔) ในโอกาสสำคัญอื่นใดที่กรมธนารักษ์พิจารณาเห็นควร

ข้อ ๑๐ หน่วยงานของรัฐที่จะขอจัดทำเหรียญกษาปณ์ที่ระลึก ตามข้อ ๙ (๓) จะต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือแจ้งให้กรมธนารักษ์พิจารณาเป็นการล่วงหน้าก่อนวันครบรอบสถาปนาหน่วยงาน ไม่น้อยกว่า ๖ เดือน พร้อมแนบแบบการขอจัดทำเหรียญตามที่กรมธนารักษ์กำหนด เว้นแต่เป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วน ขอให้แจ้งเหตุผลประกอบการพิจารณาด้วย

(๒) ระบุจำนวนเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกที่ประสงค์จะจัดทำ

(๓) ชำระค่าใช้จ่ายในการออกแบบ และค่าจัดทำแม่ตราและดวงตราตามที่กรมธนารักษ์กำหนด

(๔) ตกลงยินยอมให้กรมธนารักษ์เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์และกรรมสิทธิ์ในแบบเหรียญ แม่แบบแม่ตรา และดวงตรา ของเหรียญกษาปณ์ที่ระลึก

ข้อ ๑๑ ประเภทของเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกที่จะผลิตในโอกาสต่าง ๆ กรมธนารักษ์จะพิจารณาจัดทำตามความเหมาะสม ดังนี้

(๑) โอกาสสำคัญเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ สมเด็จพระบรมราชินี หรือพระบรมวงศานุวงศ์ ตั้งแต่ชั้นพระองค์เจ้าขึ้นไป กำหนดผลิตไม่เกิน ๓ ประเภท คือ เหรียญโลหะทองคำ โลหะเงิน และโลหะผสมที่มีทองแดงเป็นส่วนประกอบหลัก (copper based metal)

(๒) ในโอกาสสำคัญระดับประเทศ ในโอกาสครบรอบปีของหน่วยงานของรัฐ กำหนดผลิตเพียงประเภทเดียว คือ เหรียญโลหะผสมที่มีทองแดงเป็นส่วนประกอบหลัก (copper based metal)

ข้อ ๑๒ เมื่อกรมธนารักษ์ได้รับหนังสือตามข้อ ๑๐ ให้กองยุทธศาสตร์และแผนงานเสนอคณะกรรมการวางแผนเหรียญกษาปณ์พิจารณาอนุมัติการจัดทำเหรียญกษาปณ์ที่ระลึก และแจ้งผลการพิจารณาให้หน่วยงานของรัฐที่ขอจัดทำเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกทราบภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่คณะกรรมการวางแผนเหรียญกษาปณ์มีมติ

หมวด ๒

เหรียญที่ระลึก

ข้อ ๑๓ การขอจัดทำเหรียญที่ระลึกจะต้องกรอกแบบการขอจัดทำเหรียญ ตามที่กรมธนารักษ์กำหนดและส่งเอกสารเพื่อประกอบการพิจารณายื่นต่อกรมธนารักษ์ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีหน่วยงานของรัฐ ให้มีหนังสือแจ้งความประสงค์ขอจัดทำในนามของหน่วยงานของรัฐ

(๒) กรณีเอกชน

(ก) นิติบุคคล ให้แจ้งเป็นหนังสือลงนามโดยผู้มีอำนาจลงนามผูกพันนิติบุคคล พร้อมด้วยสำเนาหนังสือรับรองนิติบุคคล สำเนาหนังสือบริคณห์สนธิ วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง และหนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี)

(ข) บุคคลธรรมดา ให้แจ้งเป็นหนังสือด้วยตนเอง หรือมอบอำนาจให้บุคคลอื่นดำเนินการแทน พร้อมหนังสือมอบอำนาจ

หากเหรียญที่ระลึกที่ขอจัดทำมีการใช้รูป เครื่องหมาย สัญลักษณ์ หรือสิ่งที่มีสื่อความหมายอื่นใด ซึ่งอยู่ในความครอบครองของบุคคลหรือหน่วยงานอื่น ให้แนบเอกสารแสดงความยินยอมจากบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนั้นเพื่อประกอบการพิจารณาของกรมธนารักษ์ด้วย

ข้อ ๑๔ เหรียญที่ระลึกที่ขอจัดทำ หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่ขอจัดทำจะออกแบบเอง หรือจะให้กรมธนารักษ์ โดยกองกษาปณ์ เป็นผู้ออกแบบก็ได้ กรณีออกแบบเองจะต้องออกแบบลงในแบบฟอร์มที่กรมธนารักษ์กำหนด

ข้อ ๑๕ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่ขอจัดทำเหรียญที่ระลึกประสงค์ให้กรมธนารักษ์ โดยกองกษาปณ์ ออกแบบเหรียญที่ระลึก หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่จะขอจัดทำเหรียญที่ระลึก จะต้องชำระค่าใช้จ่ายในการออกแบบเหรียญที่ระลึกและค่าดำเนินการต่าง ๆ ตามที่กรมธนารักษ์กำหนด

ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนตกลงยินยอมให้กรมธนารักษ์เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์และกรรมสิทธิ์ในแบบเหรียญ แม่แบบ แม่ตรา และดวงตรา ของเหรียญที่ระลึกตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๑๖ รูปแบบของเหรียญที่ระลึกที่ขอจัดทำจะต้องสอดคล้องกับโอกาสที่ขอจัดทำ

ข้อ ๑๗ รูปแบบของเหรียญที่ระลึกที่ขอจัดทำจะต้องไม่ลอกเลียนแบบเหรียญกษาปณ์หมุนเวียน เหรียญกษาปณ์ที่ระลึก หรือเหรียญที่ระลึก ที่เคยจัดทำแล้วในอดีต เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากกรมธนารักษ์

ข้อ ๑๘ เหรียญที่ระลึกที่มีรูปแบบด้านหน้าหรือด้านหลังดังต่อไปนี้ หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่ขอจัดทำจะต้องเป็นผู้ดำเนินการขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต

(๑) พระบรมรูปของพระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์

(๒) พระรูปสมเด็จพระบรมราชินี และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ตั้งแต่ชั้นพระองค์เจ้าขึ้นไป

(๓) พระราชลัญจกร อักษรพระปรมาภิไธย หรืออักษรพระนามาภิไธย หรืออักษรพระนาม หรือเครื่องหมายอย่างอื่นซึ่งมีความหมายทำนองเดียวกัน

(๔) รูปแบบอื่น ๆ นอกจาก (๑) - (๓) ซึ่งกรมธนารักษ์เห็นสมควร

ข้อ ๑๙ เหรียญที่ระลึกที่มีรูปแบบตามข้อ ๑๘ จะต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อการกุศล หรือสาธารณประโยชน์ หรือตามที่กรมธนารักษ์เห็นสมควร

ข้อ ๒๐ เหรียญที่ระลึกที่หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนสั่งจ้างกรมธนารักษ์ผลิต ให้กองกษาปณ์บันทึกรายละเอียดของเหรียญที่ระลึกดังกล่าว ได้แก่ วัตถุประสงค์ในการจัดทำ รูปแบบด้านหน้า ด้านหลัง ชนิดโลหะ ขนาด น้ำหนัก จำนวนผลิต ปีที่ผลิต ในทะเบียนเพื่อเป็นหลักฐานต่อไป

ข้อ ๒๑ เหรียญที่ระลึกตามข้อ ๒๐ เมื่อผลิตเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่ขอจัดทำมอบให้กรมธนารักษ์เพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ จำนวน ๒ ชุด ทั้งนี้ เหรียญที่จัดทำขึ้นเพื่อทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเป็นการเฉพาะและเป็นเหรียญโลหะมีค่า กรมธนารักษ์อาจจัดทำเหรียญดังกล่าวเพื่อเป็นตัวอย่างตามที่เห็นสมควร

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

ประกาศ คงเอียด

อธิบดีกรมธนารักษ์